Sterowanie symulacją powtórzenie

Geometria

G4VSol

G4LogicalVolum

G4VisAttributes

Pierwszy projekt

Zastosowanie pakietu Geant4 w fizyce jądrowej Wykład 3

Aleksandra Fijałkowska

25 października 2018

Pierwszy projek

Sterowanie wykonaniem symulacji w środowisku GEANT4:

- Za pomocą kodu w programie main. Każda zmiana w sposobie realizacji symulacji wymaga zmiany kodu i jego ponownej kompilacji.
- Za pomocą komend wpisywanych w oknie UI. Doprowadzenie programu do realizowania pożądanej symulacji z ładnym wyświetlaniem wymaga wpisania kilkunastu komend, które przy tym rozwiązaniu należy mieć w pamięci.
- Za pomocą skryptów. Uzgodniliśmy, że będziemy używać dwóch typów skryptów:
 - skrypt "domyślny" "vis.mac", który jest wczytywany za każdym razem, gdy użytkownik nie poda argumentu wejściowego. Skrypt będzie zawierał podstawowe komendy dotyczące wyświetlania.
 - skrypt dostosowany do konkretnej symulacji, którego nazwa będzie podawana podczas uruchomienia programu. To rozwiązanie jest stosowane najczęściej, gdy nie chcemy wyświetlać przebiegu symulacji, zależy nam na jak największej wydajności i szybkości działania programu.

1. Stworzenie instancji User Interface Manager:

```
G4UImanager* UImanager = G4UImanager::GetUIpointer():
```

2. Stworzenie i zainicjowanie instancji klasy obsługującej wizualizacje:

```
G4VisManager* visManager = new G4VisExecutive;
visManager->Initialize():
```

3. Stworzenie instancji klasy obsługującej interfejs zgodny ze zdefiniowaną zmienną środowiskowa (np G4UI_USE_QT):

```
G4UIExecutive* ui = new G4UIExecutive(argc, argv);
```

4. Sprawdzenie liczby podanych argumentów wejściowych, w przypadku braku argumentu uruchomienie skryptu "vis.mac", zaś w przeciwnym sczytanie nazwy skryptu i uruchomienie go:

```
if(argc == 1)
   UImanager->ApplvCommand("/control/execute ../vis.mac");
else
{
   G4String filename = argv[1];
   UImanager->ApplyCommand("/control/execute " + filename);
}
```

5. Rozpoczecie sesii ui:

```
ui->SessionStart();
```

Aleksandra Fiiałkowska

Sterowanie symulacia. powtórzenie

```
GEANT 4
```

Sterowanie symulacją, powtórzenie

Geometria

G4VSolid G4LogicalVolu

G4VisAttributes

```
/control/ UI control commands.
/units/ Available units.
/analysis/ ...Title not available...
/process/ Process Table control commands.
/particle/ Particle control commands.
/geometry/ Geometry control commands.
/tracking/
            TrackingManager and SteppingManager control commands.
/event/ EventManager control commands.
/cuts/ Commands for G4VUserPhysicsList.
       Run control commands.
/riin/
/random/
          Random number status control commands.
/gun/
       Particle Gun control commands.
/material/
            Commands for materials
/vis/ Visualization commands.
/gui/ UI interactors commands.
```

Sterowanie symulacją, powtórzenie

Geometria

G4VSolid

G4Material

G4PhysicalVolu

Pierwszy projek

```
/vis/open OGL 600x600-0+0
/vis/drawVolume
/vis/scene/add/trajectories smooth
/vis/scene/endOfEventAction accumulate
/vis/modeling/trajectories/create/drawByCharge
/vis/modeling/trajectories/drawByCharge-0/default/setDrawStepPts true
/vis/modeling/trajectories/drawByCharge-0/default/setStepPtsSize 2
/vis/modeling/trajectories/drawByCharge-0/default/setStepPtsSize 2
/vis/scene/add/axes 0 0 0 2.0 m

użyj openGL do wyświetlania
narysuj bryty zdefiniowane w kodzie
rysuj tory cząstek
wyświetlaj wyniki wielu zdarzeń (Event) na jednym obrazku
nadaj torom cząstek różne kolory w zależności od ich ładunku
```

rysuj punkty interakcji (końce kroków) w postaci punktów określa rozmiar punktu oznaczającego koniec kroku dodaj osie w punkcie (0.0.0) i długości 2 m

Pierwszy projek

Klasą bazową dla klasy w której implementuje się geometrię jest klasa G4VUserDetectorConstruction

Opis klasy z pliku nagłówkowego:

This is the abstract base class of the user's mandatory initialization class for detector setup. It has only one pure virtual method Construct() which is invoked by G4RunManager when it's Initialize() method is invoked. The Construct() method must return the G4VPhysicalVolume pointer which represents the world volume.

Klasa ta, nazwijmy ją DetectorConstruction musi być więc tworzona w pliku głównym (main):

```
G4RunManager * runManager = new G4RunManager;
runManager->SetUserInitialization(new DetectorConstruction());
```

Klasa musi implementować interfejs G4VUserDetectorConstruction (czyli po nim dziedziczyć) oraz musi obowiązkowo implementować czysto wirtualną metodę G4VPhysicalVolume* Construct(). To właśnie w tej metodzie musi zostać stworzony świat (World) i wszystkie jego elementy.

```
#ifndef DetectorConstruction H
#define DetectorConstruction H 1
#include "G4VUserDetectorConstruction.hh"
#include "G4LogicalVolume.hh"
#include "G4VPhysicalVolume.hh"
class DetectorConstruction : public G4VUserDetectorConstruction
  public:
    DetectorConstruction(): //konstuktor
    virtual ~DetectorConstruction(); //destruktor
    virtual G4VPhysicalVolume* Construct(); //tu bedzie wszystko budowane
  private:
    G4LogicalVolume* worldLogic; //świat
    G4VPhysicalVolume* ConstructWorld():
    //metoda w której budujemy duże pudło - świat
    void ConstructHumanFantom():
    //przykładowa metoda budująca jakiś element geometrii
}:
#endif
```

Sterowanie symulacia. powtórzenie

Geometria

Geometria, G4VSolid

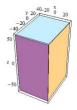
Kształt i rozmiar - G4VSolid.

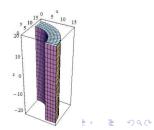
Wszystkie dostępne bryły i kształty dziedziczą po wspólnym typie G4VSolid. Biblioteki GEANT4 dostarczają 23 podstawowe kształty, od prostopadłościanu (G4Box) i walca (G4Tubs) po dużo bardziej wyszukane.

Wszystkie kształty są zademonstrowane w *Geant4 User's Guide for Application Developers*

G4Box(const G4String& pName, G4Gouble pX, G4Gouble pY, G4Gouble pZ)

GEANT 4

Aleksandra Fijałkowska

Sterowanie symulacją, powtórzenie

Geometria G4VSolid

G4LogicalVolu

G4VisAttributes

G4LogicalVolur

G4VisAttributes

```
Dodatkowo GEANT4 dostarcza narzędzi do logicznego składania dwóch różnych kształtów - tworzenia ich sumy, iloczynu oraz różnicy.
```

```
G4Box* box = new G4Box("Box",20*mm,30*mm,40*mm);

//G4Box (const G4String &pName, G4double pX, G4double pY, G4double pZ)

G4Tubs* cyl = new G4Tubs("Cylinder",0,20*mm,50*mm,0,360*deg);

//G4Tubs (const G4String &pName, G4double pRMin,

G4double pRMax, G4double pDz, G4double pSPhi, G4double pDPhi)

G4UnionSolid* un = new G4UnionSolid("Box+Cylinder", box, cyl);

G4IntersectionSolid* intersec = new G4IntersectionSolid("Box*Cylinder",

box, cyl);

G4SubtractionSolid* subtr = new G4SubtractionSolid("Box-Cylinder", box, cyl);
```

G4Material G4VisAttributes

Pierwszy projekt

Dodatkowo GEANT4 dostarcza narzędzi do logicznego składania dwóch różnych kształtów - tworzenia ich sumy, iloczynu oraz różnicy.

```
G4Box* box = new G4Box("Box",20*mm,30*mm,40*mm);
//G4Box (const G4String &pName, G4double pX, G4double pY, G4double pZ)
G4Tubs* cyl = new G4Tubs("Cylinder",0,20*mm,50*mm,0,360*deg);
//G4Tubs (const G4String &pName, G4double pRMin,
G4double pRMax, G4double pDz, G4double pSPhi, G4double pDPhi)
```

G4SubtractionSolid* subtr = new G4SubtractionSolid("Box-Cylinder", box, cyl);

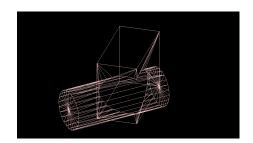

przesuwane i obracane.

```
G4Box* box = new G4Box("Box",20*mm,30*mm,40*mm);
G4Tubs* cyl = new G4Tubs("Cylinder",0,20*mm,50*mm,0,360*deg);

G4RotationMatrix* yRot = new G4RotationMatrix;
yRot->rotateY(M_PI/4.*rad);
G4ThreeVector zTrans(0, 0, 50);
G4UnionSolid* unionMoved = new G4UnionSolid("Box+CylinderMoved",
box, cyl, yRot, zTrans);
```


GEANT 4

Aleksandra Fijałkowska

Sterowanie symulacją powtórzenie

Geometria

G4VSolid

G4LogicalVolur

G4VisAttributes

Pozostałe własności elementu konstrukcyjnego - G4LogicalVolume.

Bryła logiczna posiada więc:

- Kształt i rozmiar (G4VSolid)
- Materiał o tym za moment
- Nazwę
- Zdefiniowane pole magnetyczne (opcjonalnie)
- Informację o potencjalnej czułości (opcjonalnie, w praktyce najczęściej definiowane później)
- Określone limity na produkcję cząstek (opcjonalnie)

Aleksandra Fijałkowska

Sterowanie symulacją, powtórzenie

Geometria

G4VSolid G4LogicalVolume

G4Material

G4PhysicalVolu

GEANT4 dostarcza 3 typy związane z materiałami

- G4lsotope reprezentuje izotop, a więc zbiór atomów o określonej liczbie atomowej i masowej
- G4Element reprezentuje pierwiastek chemiczny, czyli zbiór atomów o określonej liczbie atomowej. G4Element ma pola klasy takie jak: nazwa, symbol, liczba atomowa, liczba izotopów oraz wektor trzymający wskaźniki do tych izotopów, wektor częstości występowania tych izotopów w przyrodzie (jako średnia liczba atomów danego izotopu na jednostkę objętości). Obiekty G4Element możemy utworzyć sami (posługując się uprzednio stworzonymi G4Isotope), lub skorzystać z bazy NIST (przykład poniżej).
- ▶ G4Material reprezentuje ostateczny materiał, z którego zbudowane są elementy konstrukcyjne symulowanego układu. Własności materiału to: nazwa, gęstość, stan skupienia, temperatura, ciśnienie, pierwiastki z którego jest zbudowany oraz ich proporcje (wrażone w w formie liczby atomów w cząsteczce lub jako procent wagowy). Materiał może być stworzony przez użytkownika, albo wyciągnięty z bazy NIST.

Geant4 User's Guide for Application Developers s. 139-142

```
G4String name, symbol;
G4double a, z, density;
G4int iz, n;
//a=mass of a mole
//z=mean number of protons:
                                                                                  G4Material
//iz=nb of protons in an isotope;
//n=nb of nucleons in an isotope;
G4int ncomponents:
G4double abundance:
G4UnitDefinition::BuildUnitsTable():
a = 1.01*g/mole;
G4Element* elH = new G4Element(name="Hvdrogen".symbol="H" . z= 1.. a):
a = 12.01*g/mole;
G4Element* elC = new G4Element(name="Carbon" .svmbol="C" . z= 6.. a):
. . .
a = 207.20*g/mole:
G4Element* elPb = new G4Element(name="Lead" .svmbol="Pb", z=82., a):
// define an Element from isotopes, by relative abundance
G4Isotope* U5 = new G4Isotope(name="U235", iz=92, n=235, a=235.01*g/mole);
G4Isotope* U8 = new G4Isotope(name="U238", iz=92, n=238, a=238.03*g/mole);
G4Element* elU = new G4Element(name="enriched Uranium", symbol="U", ncomponents=2):
elU->AddIsotope(U5, abundance= 90.*perCent);
elU->AddIsotope(U8, abundance= 10.*perCent):
```

Aleksandra Fiiałkowska

Sterowanie symulacia. powtórzenie

```
// define simple materials
density = 2.700*g/cm3;
a = 26.98*g/mole:
G4Material* Al = new G4Material(name="Aluminum", z=13., a, density);
// define a material from elements.
//case 1: chemical molecule
density = 1.000*g/cm3:
G4Material* H2O = new G4Material(name="Water", density, ncomponents=2);
H20->AddElement(elH, natoms=2):
H20->AddElement(el0, natoms=1):
//case 2: mixture by fractional mass
density = 1.290*mg/cm3;
G4Material* Air = new G4Material(name="Air " , density, ncomponents=2);
Air->AddElement(elN. fractionmass=0.7):
Air->AddElement(el0, fractionmass=0.3);
//case 3: define a material from elements and/or others materials
density = 0.200*g/cm3;
G4Material* Aerog = new G4Material(name="Aerogel", density, ncomponents=3);
Aerog->AddMaterial(SiO2, fractionmass=62.5*perCent):
Aerog->AddMaterial(H2O , fractionmass=37.4*perCent);
Aerog->AddElement (elC , fractionmass= 0.1*perCent);
```

GEANT 4

Aleksandra Fijałkowska

Sterowanie symulacją, powtórzenie

Geometria

G4VSolid

G4LogicalVolum G4Material

G4PhysicalVolu

Geant4 User's Guide for Application Developers s. 139-142

```
// examples of gas in non STP conditions
density = 27.*mg/cm3;
pressure = 50.*atmosphere;
temperature = 325.*kelvin:
G4Material* CO2 = new G4Material(name="Carbonic gas", density, ncomponents=2,
                                 kStateGas, temperature, pressure);
CO2->AddElement(elC. natoms=1):
CO2->AddElement(el0, natoms=2);
density = 0.3*mg/cm3;
pressure = 2.*atmosphere;
temperature = 500.*kelvin:
G4Material* steam = new G4Material(name="Water steam ", density, ncomponents=1,
                                   kStateGas.temperature.pressure):
steam->AddMaterial(H2O, fractionmass=1.):
// What about vacuum ? Vacuum is an ordinary gas with very low density
density = universe_mean_density; //from PhysicalConstants.h
pressure = 1.e-19*pascal;
temperature = 0.1*kelvin:
new G4Material(name="Galactic", z=1., a=1.01*g/mole, density,
               kStateGas, temperature, pressure);
```

Aleksandra

Fijałkowska
Sterowanie symulacia.

powtórzenie Geometria

G4VSolid G4LogicalVolun

> G4VisAttributes G4PhysicalVolum

G4VSolid G4LogicalVolu

G4Material G4VisAttributes

Pierwszy projekt

```
Geant4 User's Guide for Application Developers s. 139-142
```

```
G4NistManager* man = G4NistManager::Instance();

// define elements
G4Element* C = man->FindOrBuildElement("C");
G4Element* Pb = man->FindOrBuildMaterial("Pb");

// define pure NIST materials
G4Material* Al = man->FindOrBuildMaterial("G4_Al");
G4Material* Cu = man->FindOrBuildMaterial("G4_Cu");

// define NIST materials
G4Material* H2O = man->FindOrBuildMaterial("G4_WATER");
G4Material* Sci = man->FindOrBuildMaterial("G4_PLASTIC_SC_VINYLTOLUENE");
G4Material* SiO2 = man->FindOrBuildMaterial("G4_SILICON_DIOXIDE");
G4Material* Air = man->FindOrBuildMaterial("G4_AIR");
```

Pełna lista dostępnych materiałów:

http://geant4-userdoc.web.cern.ch/geant4-

userdoc/UsersGuides/ForApplicationDeveloper/html/Appendix/materialNames.html

Posiadając wskaźnik do potrzebnego materiału możemy kontynuować budowanie elementu układu – stworzyć instancję klasy G4LogicalVolume

Przykład:

```
G4double radiusMin = 0;
G4double radiusMax = 60*cm;
G4double length = 170*cm;
G4Tubs* fantomSolid = new G4Tubs("fantomSolid", radiusMin, radiusMax,
length/2., 0*deg, 360*deg);
```

Stworzenie obiektu typu G4LogicalVolume jest dobrym momentem aby określić sposób wyświetlania budowanego elementu – klasa G4VisAttributes

Aleksandra Fijałkowska

Sterowanie symulacją, powtórzenie

Geometria

G4VSolid

G4Logical Volume

G4VISAttributes G4PhysicalVolui

G4VisAttributes

G4VisAttributes reprezentuje cechy wyświetlania danego obiektu (widoczność, kolor, przezroczystość, widoczność wewnętrznych krawędzi itp). Konstruktory:

```
G4VisAttributes (G4bool visibility) \argumentem jest flaga widoczności
G4VisAttributes (const G4Colour &colour) \\argumentem jest kolor
G4VisAttributes (G4bool visibility, const G4Colour &colour)
\\argumentami sa jest flaga widoczności i kolor
```

Przydatne metody:

```
void SetColour (const G4Colour &)
void SetLineWidth (G4double)
void SetForceSolid (G4bool) //wyświetlanie jako "pełna bryłe"
void SetForceAuxEdgeVisible (G4bool) //widoczność wewnętrznych krawędzi
```

Klasa G4Colour

```
G4Colour (G4double r=1., G4double g=1., G4double b=1., G4double a=1.)
```

Do tego szereg statycznych publicznych metod:

```
static G4Colour White ()
                                    static G4Colour Green ()
static G4Colour Grev ()
                                    static G4Colour Blue ()
static G4Colour Black ()
                                    static G4Colour Cyan ()
                                    static G4Colour Magenta ()
static G4Colour Brown ()
static G4Colour Red ()
                                    static G4Colour Yellow ()
```

Aleksandra Fiiałkowska

Sterowanie symulacia. powtórzenie

G4VisAttributes

Sterowanie symulacją powtórzenie

Geometria

G4VSolid G4LogicalVolu

G4VisAttributes

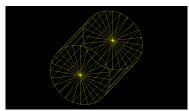
Pierwszy projek

G4VisAttributes* fantomVisAtt = new G4VisAttributes(G4Colour(1,0.8,0.8));
fantomVisAtt->SetForceAuxEdgeVisible(true);
fantomVisAtt->SetForceSolid(true);

G4VisAttributes* fantomVisAtt = new G4VisAttributes(G4Colour::Yellow ());
fantomVisAtt->SetForceAuxEdgeVisible(true);
fantomLogVol->SetVisAttributes(fantomVisAtt);

fantomLogVol->SetVisAttributes(fantomVisAtt);

Sterowanie symulacją, powtórzenie

Geometria

G4V50IId G4LogicalVolu

G4VisAttributes G4PhysicalVolume

Pierwszy projekt

Stworzony obszar logiczny należy gdzieś umieścić w przestrzeni. Każdy obiekt typu G4LogicalVolume, z wyjątkiem świata, musi mieć bryłę matkę, w której zostanie umieszczony. Świat jest "główną" matką. Umieszczenie obszaru logicznego w przestrzeni jest jednoznaczne z utworzeniem instancji klasy G4PhysicalVolume. Konstruktor klasy G4PhysicalVolume:

G4VPhysicalVolume (G4RotationMatrix *pRot, const G4ThreeVector &tlate, const G4String &pName, G4LogicalVolume *pLogical, G4VPhysicalVolume *pMother)

Ten sam skutek wywiera wywołanie konstruktora G4PVPlacement, który dziedziczy (a więc rozszerza) G4PhysicalVolume:

G4PVPlacement (G4RotationMatrix *pRot, const G4ThreeVector &tlate,
G4LogicalVolume *pCurrentLogical, const G4String &pName,
G4LogicalVolume *pMotherLogical, G4bool pMany,
G4int pCopyNo, G4bool pSurfChk=false)

G4PVPlacement (G4RotationMatrix *pRot, const G4ThreeVector &tlate, G4LogicalVolume *pCurrentLogical, const G4String &pName, G4LogicalVolume *pMotherLogical, G4bool pMany, G4int pCopyNo, G4bool pSurfChk=false)

- G4RotationMatrix *pRot macierz rotacji, może być zerowy jeśli nie chcemy rotować bryły.
- const G4ThreeVector &tlate wektor przesunięcia środka lokalizowanej bryły względem środka bryły matki.
- G4LogicalVolume *pCurrentLogical wskaźnik do obszaru logicznego, który chcemy umieścić.
- const G4String &pName nazwa obszaru fizycznego.
- G4VPhysicalVolume *pMotherLogical wskaźnik do obszaru logicznego bryły matki. Świat ma w tym miejscu wskaźnik zerowy.
- G4bool pMany cytując za dokumentacją GEANT4 Ćurrently NOT used. For future use to identify if the volume is meant to be considered an overlapping structure, or not."
- G4int pCopyNo numer kopii, jeśli ta sama bryła logiczna jest umieszczana w przestrzeni więcej niż jeden raz warto jest ją "ponumerować". Daje to możliwość dostania się do własności interesującej bryły.
- G4bool pSurfChk oznaczenie jako prawda aktywuje sprawdzanie, czy bryła nie pokrywa się z innymi, już ulokowanymi.

4 □ ▶ 4 □ ▶ 4 □ ▶ 4 □ ▶ 9 0 ○

Matka:

```
G4VPhysicalVolume* DetectorConstruction::ConstructWorld()
    G4double worldX = 5.*m:
    G4double worldY = 5.*m:
    G4double worldZ = 5.*m:
    G4Material* vaccum = new G4Material("GalacticVacuum", 1., 1.01*g/mole,
                           CLHEP::universe_mean_density,
                           kStateGas, 3.e-18*pascal, 2.73*kelvin):
    G4Box* worldSolid = new G4Box("worldSolid",worldX,worldY,worldZ);
    worldLogic = new G4LogicalVolume(worldSolid, vaccum, "worldLogic", 0,0,0);
    G4VPhysicalVolume* worldPhys = new G4PVPlacement(0, G4ThreeVector(),
                                         worldLogic, "world", 0, false, 0);
    return worldPhvs:
Fantom:
G4Tubs* fantomSolid = new G4Tubs("fantomSolid", radiusMin, radiusMax,
                                 length/2.. 0*deg. 360*deg):
G4LogicalVolume* fantomLogVol = new G4LogicalVolume(fantomSolid, water,
                                                   "fantomLogVol");
G4RotationMatrix* rot = new G4RotationMatrix:
rot->rotateX(M_PI/4.*rad);
G4ThreeVector pos(0,0,10*cm);
new G4PVPlacement(rot. pos. fantomLogVol. "fantom", worldLogic. 0. 0):
```

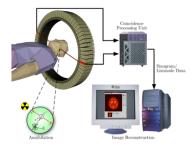
Aleksandra Fiiałkowska

Sterowanie symulacia. powtórzenie

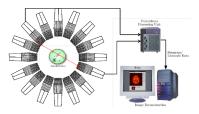
G4PhysicalVolume

Zaprogramuj uproszczoną geometrię skanera PET.

- Średnica wewnętrzna torusa otaczającego pacjenta wynosi 80 cm, przy czym 1 cm stanowi warstwa polipropylenu
- Układ detekcyjny składa się z 1 pierścienia (w rzeczywistości jest więcej!)
- Pierścienie zbudowane są z kryształów NaI o rozmiarach 8x8x30 mm (szerokość x wysokość x grubość)
- Każdy kryształ otoczony jest 0,5 mm warstwą teflonu
- ► Całość "zanurzona" jest w polipropylenie

https://pl.wikipedia.org

 $https://www.researchgate.net/figure/A-schematic-of-the-PET-principle_fig5_266887992$

Aleksandra Fijałkowska

Sterowanie symulacją, powtórzenie

Geometri

G4VSolid G4LogicalVolum G4Material

Pierwszy projekt

4 ロ ト 4 倒 ト 4 豆 ト 4 豆 ト 9 の (や)

G4Material G4VisAttributes

Pierwszy projekt

Kroki:

- Dodaj kręgosłup do pacjenta (na rozgrzewkę)
- Stwórz polipropylenowy torus
- Zbuduj pojedynczy detektor (teflon + NaI)
- Rozmieść detektory w formie pierścienia w warstwie polipropylenu (pamiętaj o numerowaniu kopii!)
- Umieść pierścień, wraz z detektorami wewnątrz świata
- Rozdziel elementy konstrukcyjne na osobne klasy (np klasa fantom i klasa pierścień). Proponuję, aby każda klasa, która będzie trzymać elementy geometrii miała publiczną metodę: void Place(G4RotationMatrix *pRot, G4ThreeVector &tlate, const G4String &pName, G4LogicalVolume *pMotherLogical, G4int pCopyNo = 0);